

De Banier

94e jaargang
september 2015
nummer 07

LEDENMAGAZINE VAN DE STAATKUNDIG GEREFORMEERDE PARTIJ

**SGP & 200 jaar
Koninkrijk**

Vieren & herdenken

SGP

Uw doelgroep bereiken?
Onze films overtuigen.

Inspiratie en portfolio: klompcreative.nl

KLOMP CREATIVE

T 0318 70 12 55 | M 06 222 97 442
E info@klompcreative.nl | Ederveen

2

Recht doen

Met gevoel voor menselijke verhoudingen

Onze advocaten zetten uw belangen op scherp. Met de juiste balans tussen aandacht en afstand. Breedte en scherpste. En veelzijdigheid en specialisme, onder andere op het gebied van arbeidsrecht, bouwrecht, ondernemingsrecht, letselschaderecht en familierecht.

Advies nodig?

www.bvd-advocaten.nl

Bunschoten | Veenendaal | Werkendam | Hardinxveld-Giessendam

Inhoud

Zoeken

Een aanhoudende zorg **5**

Interview mr. J.P.H. Donner **6**

Nederland is jarig

Vóór Israël **12**

Grenzen en migratie **13**

Centrum politieke traditie **15**

Terugblik & vooruitblik

Ezels, apen en papegaaien **22**

Nationale ombudsman **23**

Door de kroon benoemd **24**

Onderhoud van scholen

SGP-jongeren **27**

Leven na de Holocaust **29**

Wist u dat...?

200 jaar Koninkrijk der Nederlanden

Ons land is niet altijd een koninkrijk geweest. Tot 1795 was ons land een republiek. Daarna kwam de Franse tijd. In die tijd was onze eerste koning een broer van de Franse keizer Napoleon. Na de Franse tijd werd de zoon van stadhouder Willem V koning van Nederland: koning Willem I. De band tussen het huis van Oranje en Nederland was hersteld. Onder Gods voorzienige leiding heeft het huis van Oranje een duidelijke plaats in ons land gekregen. Bij het ontstaan van de onafhankelijke Nederlandse staat was het Oranjehuis nauw betrokken. Zonder Prins Willem van Oranje is het haast ondenkbaar dat ons land een zelfstandige natie zou zijn geworden. Willem van Oranje draagt terecht de naam: Vader des Vaderlands. Ook zijn zonen Maurits en Frederik Hendrik hebben een grote bijdrage mogen leveren aan het ontstaan van onze natie. Na hen is

het huis van Oranje aan ons land verbonden gebleven. Er wordt in dit verband weleens gesproken over een drievoudig snoer: God, Nederland en Oranje.

Het koningshuis heeft in 1814 een plaats in de grondwet gekregen. De grondwet van 1848 bracht een constitutionele parlementaire monarchie. Dan is de koning geen absoluut heerser, maar dan is hij bij de uitoefening van zijn macht aan de grondwet gebonden. In het verleden hebben gereformeerde predikanten kritiek geleverd op het huis van Oranje als er sprake was van afwijkingen van de gereformeerde leer of afwijkingen in de levenswandel. Er valt te denken aan ds. Arnoldus Cornelii, die 32 jaar in Delft predikant is geweest. Het prinselijk hof in Delft waarschuwde hij ernstig tegen feestgelagen. Hij hield een preek toen prins Frederik Hendrik gedoopt

Woord vooraf

werd in 1584 waarin hij waarschuwde tegen overdaad in eten en drinken bij de doopmaaltijd die na de doop gehouden zou worden. Toen prins Willem van Oranje in 1584 was vermoord, hield hij een lijkpredikatie. In die preek stelt hij dat de moord op de prins gezien moet worden als Gods straf op de onbekeerlijkheid van het Nederlandse volk. Het vervult met grote zorg en verdriet dat in onze tijd ook waarschuwingen nodig zijn. Kent u, ken jij gebed voor de leden van ons Koninklijk huis? Maar de belangrijkste vraag is: Bent u, ben jij al tot een onderdaan gemaakt van de allerhoogste Koning? ■

Ds. A. van Heteren, Urk

COLOFON

Redactie
M.F. van Leeuwen (hoofdred.), J.S. van der Ree Doolaard (eindred.), drs. J.W. van Berkum, drs. J.A. Schippers, N. Bakker, A. Proos

Redactieadres
Partijbureau, Dinkel 7, 3068 HB Rotterdam
T 010 - 720 07 70
E debanier@sgp.nl
I www.sgp.nl

Directeur partijbureau
drs. J.W. van Berkum
T 010 - 720 07 70
E jwvanberkum@sgp.nl

Managementassistente
mw. A.C. Weerheim
T 010 - 720 07 70
E acweerheim@sgp.nl

Administrateur
mw. M. Westerhout
T 010 - 720 07 70
E mwesterhout@sgp.nl

Ledenadministratie
mw. S.E. van der Elst
T 010 - 720 07 70
E administratie@sgp.nl

Opzegging van lidmaatschap of abonnement dient schriftelijk te geschieden voor 1 december.

Afdeling Communicatie, voorlichting en vorming (CVV)
W. Goudriaan, mw. C.W. de Jong, drs. H. Pool, J.S. van der Ree Doolaard
T 010 - 720 07 75
E voorlichting@sgp.nl

Wetenschappelijk Instituut SGP
drs. J.A. Schippers (directeur), mw. mr. C.A. Everse
T 010 - 720 07 85, E wi@sgp.nl

SGP-jongeren
N. Bakker
T 010 - 720 07 80
E beleidsadviseur@sgpj.nl

Eerste Kamer
P. Schalk, mr. D.J.H. van Dijk
Binnenhof 22,

2513 AA Den Haag
T 070 - 312 92 00

Tweede Kamer
mr. C.G. van der Staaij, prof. dr. E. Dijkgraaf, dr. R. Bisschop
Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T 070 - 318 30 45
E sgp@tweedekamer.nl

Europees Parlement
drs. B. Belder
T 06 - 224 579 15
E b.belder@planet.nl
I <http://eurofractie.sgp.nl>

Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa
J.C. Bazen
E voe@sgp.nl

“Maar zoekt eerst het **Koninkrijk Gods**
en **Zijn gerechtigheid**, en al **deze**
dingen zullen u **toegeworpen**
worden.”

Mattheüs 6:33

Zoeken

Het koninkrijk der hemelen is anders dan het Koninkrijk der Nederlanden. Het eerste is van boven; het tweede van beneden. Christus' koninkrijk is niet van deze wereld. Voor veel christenen is dat een reden om de politiek aan de heidenen over te laten. Onterecht, want Gods rijk is wel van hemelse afkomst, maar daalt toch ook neer op aarde.

Door prof. Dr. H. van den Belt

Christus zegt tegen de Farizeeën dat het koninkrijk van God 'in het midden' van hen is (Lukas 17:21, kanttekening). Het koninkrijk van God is daar waar de Messias is. Alleen door een hartelijke aanvaarding van het koningschap van Israëls Messias kunnen we dat koninkrijk binnengaan. Het koninkrijk der hemelen is overal waar Christus regeert door Zijn Woord en Geest.

Daarom is er geen tegenstelling tussen het hemelrijk en de aardse machten. Als Christus de Koning der koningen is, dan is hij ook de Koning van het Koninkrijk der Nederlanden.

Toch moeten we die rijken niet vermengen. Gods koninkrijk is Gods koningschap, de Godsregering. Er is geen aards koninkrijk zonder geografisch gebied, Nederland en de Nederlandse Antillen bijvoorbeeld. Het koninkrijk der hemelen is geen

afgebakend terrein, maar een onzichtbaar machtsgebied, een invloedssfeer. Het koningschap van God is onzichtbaar maar omvat de hele zichtbare werkelijkheid.

Bovendien leert de Heere Jezus Zijn discipelen in de Bergrede bidden om de komst van het rijk van Zijn Vader. 'Uw koninkrijk kome.' Het koninkrijk der hemelen ligt in de toekomst verborgen. Van alle aardse rijken is het nog maar de vraag of zij over 200 jaar nog steeds bestaan. Alleen van Gods rijk is dat zeker.

Het belangrijkste verschil schuilt in het werkwoord 'zoeken'. Zoeken is in de Bergrede bidden. De heidenen zoeken eten, drinken en kleding en denken dat zij door hun veelheid van woorden verhoord worden.

Om deze dingen hoeven de discipelen niet bezorgd te zijn. Ze mogen in alle eenvoud bidden om dagelijks brood, om Gods dagelijkse zorg, maar zij hoeven de Heere niet met

heel veel woorden precies uit te leggen wat zij nodig hebben, want dat weet Hij toch al.

De discipelen moeten in hun gebeden eerst gericht zijn op het koningschap van God. Als zij zich verlangend uitstrekken naar de komst van dat rijk, dan krijgen zij de rest op de koop toe. Dat zit allemaal bij de prijs inbegrepen.

Bidden om de komst van het koninkrijk is tegelijk ook verlangen naar gerechtigheid, naar de geschonken gerechtigheid van de ene Rechtvaardige die velen rechtvaardig maakt. Maar ook naar het recht van God op de hele wereld.

Zoeken is bidden om de volle doorbraak van Gods rijk, om de versterking van alle duivelse tegenkrachten en om de heerlijke regering van Christus als Koning in de harten van vele onderdanen en als Koning van het Koninkrijk der Nederlanden. ■

Rembrandts Barmhartige Samaritaan

Een aanhoudende zorg

Menig lezer zal waarschijnlijk denken: geen opwekkende titel na een periode van rust. Er zijn echter ontwikkelingen die een aanhoudende bron van zorg zullen blijven.

Overheid-SGP-kerken

De Tweede Kamerfractie organiseerde onlangs een periodiek overleg met vertegenwoordigers van kerken. Daarin werd door de aanwezigen het grote belang onderstreept van een goede communicatie tussen de plaatselijke SGP-raadsleden en de plaatselijke kerken. Die oproep willen we graag ondersteunen en daar de overheid aan toevoegen. Zoals u ongetwijfeld weet, geven gemeenten sinds 1 januari ondersteuning in de thuissituatie via de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO).

In de aanloop naar de invoering hiervan heeft Middelburgse fractievoorzitter Moens contact gelegd met de diaconie van de Gereformeerde Gemeente van Middelburg-Centrum. Dat overleg heeft ertoe geleid dat vrijwilligers uit deze gemeente hulp verlenen waar de WMO niet in voorziet en mantelzorg ontbreekt. De levensbeschouwelijke achtergrond van de hulpvrager speelt hierbij geen rol. De hulpverlening loopt via het loket van de gemeente Middelburg.

Dit initiatief heeft veel waardering geoogst in de regionale en landelijke pers en ondervindt inmiddels

navolging in onder andere Arnhem, waar de diaconieën van de vier plaatselijke kerken in aanwezigheid van de Middelburgse wethouder een identieke intentieverklaring hebben getekend.

Een aansprekend voorbeeld van positieve aanhoudende zorg. Zo weerspiegelt de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan in de betrokkenheid van de plaatselijke kerken.

“Niet werken, maar kerken”

“Onbegrijpelijk en onacceptabel en het economisch voordeel is nihil”, zo reageerde Elbert Dijkgraaf op een van de eisen van Europa dat de winkels in Griekenland in ruil voor steun voortaan op zondag geopend moeten zijn. “Het is al uiterst triest als regeringsleiders op zondag over de Griekse kwestie vergaderen. Daar rust geen zegen op.” Een eerlijke waarschuwing! Maar ook een heldere oproep: “niet werken, maar kerken”.

Dijkgraaf heeft er in het debat bij minister Dijsselbloem nadrukkelijk op aangedrongen deze eis ongedaan te maken. Kansloos toch zeker in Europees verband? Dat zouden we wellicht denken. Maar het antwoord

M.F. van Leeuwen

was tot dankbaarheid stemmend! Laat dat een aansporing zijn voor onze raadsleden en Statenleden om in de aanhoudende zorg rondom de zondagsrust tot tijdige principiële verantwoording, maar ook geloofwaardige bestuurlijke positiebepaling te komen. In Nijkerk gebeurde dat. Advies nodig? Bel dan tijdig naar het partijbureau.

Met de RMU en ons Hoofdbestuur lid ds. W. Visscher doen we een oproep aan u allen om zich actief te mengen in het debat over de koopzondagen. Daar kunt u ook niet-kerkelijke mensen bij betrekken. In onze gemeente De Bilt is, mede door toedoen van de SGP, een grotendeels seculiere wijk in actie gekomen tegen een mogelijke zondagsopenstelling door bij een grote supermarkt een bord te plaatsen met als motto: “Zes dagen open tot 21.00 uur een must, maar op zondag wil de wijk rust.” Zo kan het ook nog! ■

“Ik voel me er heel wel bij dat ik **Nederlander** ben”

6

De 200^e verjaardag van het Koninkrijk der Nederlanden is bijna om. Op de avond van een verjaardag wordt vaak gememoreerd en vooruitgekeken. Maar omdat het hier niet om een persoon maar om het koninkrijk gaat, moet gezocht worden naar iemand die daar een goed zicht op heeft. In dit *Banienummer* vertelt de vicepresident van de Raad van State, de heer mr. J.P.H. Donner, over het Koninkrijk der Nederlanden en hoe het daarmee is gesteld.

Door Sjon van der Ree Doolaard

De Raad van State is, zoals dat wordt genoemd een Hoog College van Staat; dat is een koninkrijksorgaan met een eigen taak, die onafhankelijk van de regering wordt uitgevoerd. De Raad van State heeft een belangrijke adviesfunctie voor de regering. Ook is hij de hoogste algemene bestuursrechter van Nederland. De Koning is Voorzitter van de Raad van State.

Om die reden wordt de vicepresident ook wel de officieuze titel van ‘onderkoning van Nederland’ meegegeven. Het is te begrijpen dat je met vragen over het koninkrijk bij hem moet aankloppen.

Meneer Donner, wat is dat ‘het Koninkrijk der Nederlanden’?

“Nederland is een staat en de staatsvorm is een koninkrijk. Het koninkrijk maakt deel uit van de Europese Unie en ook in de Carïben liggen delen van het koninkrijk.”

Als we ons koninkrijk vergelijken met andere staten, wat is dan het kenmerkende?

“Het meest opvallende is de continuïteit. We hebben al die tijd dezelfde staatsvorm behouden. Uniek is dat niet, maar binnen Europa hebben alleen landen als het Verenigd Koninkrijk, Zweden en Denemarken voor zo’n periode dezelfde staatsvorm behouden. Vooral na de wereldoorlogen zijn er veel rijken opgesplitst en veel republieken ontstaan.

Het betekent niet dat wij precies hetzelfde zijn gebleven, want intern zijn er veel ontwikkelingen geweest. Toch is het bijzonder te noemen dat wij te midden van alle ontwikkelingen in de wereld om ons heen een koninkrijk zijn gebleven.”

Wat maakt ons uniek?

“Het koninkrijk is uniek in die zin dat er Nederlanders wonen.” *Zichtbaar vermaakt vervolgt hij:* “... en dat is een apart soort dat zich toch duidelijk onderscheiden voelt van anderen buiten ons koninkrijk.”

Blijven we een koninkrijk, of worden we langzaamaan opgenomen in het grote Europa?

“Voorspellen hoe het in de toekomst zal zijn, kan ik niet. Ik kan alleen maar zeggen met de brief van Jacobus: zo de Heere wil en wij leven, zullen we dat zien.

Wat wel te voorzien is, is de samenwerking met de landen om ons heen. Het is een les uit de geschiedenis dat we ons niet kunnen terugtrekken achter onze landsgrenzen. Als een gigantische staat als de Sovjet-Unie dat al niet lukte, kunnen wij dat zeker niet. Ook de Grieken zouden het wellicht willen, maar ook zij blijken afhankelijk zijn.

Om als staat te kunnen functioneren, moet men deel uit maken van een groter verband. Veel beleidsmatige beslissingen worden nationaal genomen, maar er zal nog meer moeten worden samengewerkt. Dat hoeft niet beangstigend te zijn, want we hebben dat al vaker meegemaakt. De losse steden gingen samenwerken en er is na verloop van tijd ook een vereniging van zeven provincies geweest. Ook ons koninkrijk is ontstaan omdat die grootheid in het kader van economische belangen en veiligheid veel voordeliger bleek te zijn.

Het een hoeft het ander echter niet uit te sluiten: we kunnen prima een

koninkrijk blijven, ondanks onze samenwerking met andere naties.”

Zijn de afscheidingen van België en Indonesië ingrijpend geweest?

“De afsplitsing van de Zuidelijke Nederlanden was in die zin ingrijpend dat de band hechter was dan de koloniale verhouding, maar aan de andere kant was België nog maar vijftien jaar met Nederland verbonden in de eenheid van een koninkrijk.

De gevolgen van de afscheiding met Nederlands Indië wordt nog vaak onderschat hoewel de zelfstandigheid van Indonesië onvermijdelijk was. Bedenk maar eens dat we zonder die afscheiding nu de groot-

ste moslimstaat ter wereld zouden zijn geweest... Met België erbij zouden we overigens ook een veel groter percentage rooms-katholieken hebben.”

Hoe is de verhouding en omgang met de delen van Nederland die buiten West-Europa liggen?

“Deze delen, de BES-eilanden in de Caraïben, worden ‘openbare lichamen’ genoemd. Ze hebben bevoegdheden en taken die specifiek zijn en niet vergelijkbaar zijn met die van gemeenten of van provincies. Het is een uniek deel van ons koninkrijk waarbij we niet kunnen ontkennen dat de afstand van 9.000 kilometer wel maakt dat ze →

wezenlijk anders zijn dan bijvoorbeeld gemeenten in een uithoek van Nederland. Er valt goed met deze openbare lichamen te leven, maar er kan wel wat verbeterd worden. Als we het koninkrijk levend willen houden, moeten beide zijden bewust van elkaar willen leren. Het Caraïbische deel doet dat beter. Zij weten zonder meer dat zij hiermee een deel zijn van een groter geheel.”

Wat moeten wij leren?

“Over gelijkheid, bijvoorbeeld. We kunnen niet klakkeloos alles gelijkstellen omdat we één koninkrijk zijn, maar we kunnen het ook niet als totaal verschillend zien, omdat de afstand zo groot is. Een voordeel van verschillen die er zijn, is dat je naar jezelf leert kijken. Hoe gaan wij met verschillen om?”

Hoe gaan we met minderheden om? Welke vrijheden geven we de ander?”

Zijn we wel een koninkrijk en geen republiek?

“Er zijn er genoeg die zeggen dat we in een republiek leven, maar met een koning aan het hoofd. En je kunt niet ontkennen dat op dit moment de regering vooral gevormd wordt door de partijpolitieke meerderheden in de Kamer. Dat is niet hét kenmerk van een republiek, maar in die zin zijn er nog maar weinig echte monarchieën, alleenheerschappijen. We moeten oppassen voor het nominalisme ‘koninkrijk’ en ‘republiek’. Dit zijn staatsvormen, maar er is geen mal die ervoor zorgt dat elke monarchie er hetzelfde uit ziet. De inhoud van ons koningschap is door

alle ontwikkelingen in de achterliggende 200 jaar veranderd. Het overgrote merendeel van de Nederlanders hecht aan deze vorm van het koningschap.

Gelet op de politieke verdeeldheid die wij bij iedere verkiezing tentoon spreiden, is het de vraag of iedereen zich na de verkiezingen zou kunnen verenigen met de keuze voor het staatshoofd. De functie van de koning is er een die verenigt bij alle politieke verdeeldheid.”

Dat de ‘onderkoning van Nederland’ geen lid is van het *Republikeins Genootschap* moge duidelijk zijn. Maar de heer Donner is niet de enige Nederlander die niets ziet in een afschaffing van het koningschap. Ook al is er in de politiek regelmatig discussie over de Nederlandse staatsvorm, de publieke opinie is opvallend positief over deze samenbindende factor van onze natie.

Hoe is dat te verklaren?

“Wat typerend is voor Nederland, is te typeren met wat ze in het Frans over ons zeggen: ‘Un néerlandais c’est une religion, deux néerlandais c’est une église, trois néerlandais c’est schisme’. Vertaald: ‘Eén Nederlander is een geloof, twee Nederlanders is een kerk en drie Nederlanders is een kerksplitsing’. Wij hebben de neiging om ons eerder in minderheden te herkennen dan in grote meerderheden. Bij alle verdeeldheid hebben de Nederlanders wel het idee dat ze bij elkaar horen. De koning, zijn familie en de tradities daaromheen geven de Nederlanders hun gevoel van eenheid.”

Bent u er trots op om Nederlander te zijn?

“Ja, zoals iedereen een gevoel van trots voor zijn land heeft. Dat betekent niet dat ik blij ben met alles wat er is gebeurd, maar ik voel me er heel wel bij dat ik Nederlander ben.”

8

A photograph of three young boys standing in a desolate, rubble-strewn area. The boy on the left is wearing a blue soccer jersey with 'PIRELLI' on it and has his hands on the shoulders of a smaller boy in a patterned shirt and red shorts. The boy in the middle is wearing a blue patterned shirt and dark pants. The boy on the right is wearing a white tank top and dark shorts, leaning forward. The background shows destroyed buildings and debris.

BEDANKT VOOR UW HULP AAN SAMI!

Heeft u onze folder met machtigingskaart gemist? Kijk dan op onze website en doneer eenvoudig via onze website!

BRENG DEZE KINDEREN DE BOODSCHAP IN HUN EIGEN TAAL!

Stichting Ismaël maakt zich hard voor de Arabische wereld.
Kinderen en volwassenen snakken naar hulp en christelijke lectuur.

MEER WETEN OVER ONS WERK?

Lees de bijgevoegde folder of kijk op onze website.

ISMAËL

Stichting Ismaël
Antwoordnummer 5305
3784 ZV Terschuur

Telefoon 0342 462 584
E-mail info@stichting-ismael.nl
IBAN NL03RABO0330000888

WWW.STICHTING-ISMAEL.NL

Op zoek naar een **architect?**

Maak kennis met Architectenbureau **BORN BV BNA!**

Een veelzijdig bureau dat oplossingsgericht denkt en werkt. Goed luisteren naar de wensen van onze opdrachtgevers en het respecteren van de financiële kaders is voor ons vanzelfsprekend. Onze passie is om alle wensen op een creatieve en aansprekende wijze te vertalen in realiteit. Tot op detailniveau! We hebben veel ervaring met onder meer kerkbouw, scholenbouw, woningbouw, utiliteitsbouw en de zorgsector. En mogen werken aan inspirerende projecten in heel Nederland.

0187-482466 | info@bornarchitecten.nl
www.bornarchitecten.nl

**NATUURLIJK
 VERS EN
 SMAKELIJK**

H. Quik & Zonen b.v.
 aardappelgroothandel
 Akkerseweg 13^b 5321 HG Hedel
 Tel. +31 (0)73 599 20 93
www.hquik.nl

Quickly Best-sellers b.v.
 potato processing
 Akkerseweg 13^b 5321 HG Hedel
 Tel. +31 (0)73 599 91 08
www.quicklybestsellers.nl

**WIJ ZIJN
 KLAAR
 VOOR HET
 NAJAAR**

De met zorg gekozen
 collectie najaars- en
 wintermode
 hangt voor u klaar in
 onze winkels.

U zult verrast zijn over
 de vele combinatiemogelijkheden voor jong en
 oud, dames en heren.

Hartelijk
 welkom!

www.warringkleding.nl

Bruinehorst 23, 6744 PA Edeveen, T 0318 - 57 81 10
 Burg. Lodderstraat 52, 4043 KM Opheusden, T 0488 - 44 20 00

200 jaar geleden werd Koning Willem I ingehuldigd als Koning van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden. Afgelopen tijd zijn allerlei activiteiten belegd om stil te staan bij 200 jaar Koninkrijk. Het thema van de slotviering is: eenheid in verscheidenheid.

Door Kees van der Staaij

1813 en 1815

Met belangstelling heb ik de afgelopen tijd enkele herdenkingsactiviteiten bijgewoond. Daar is beslist veel werk van gemaakt. Eerlijk gezegd heb ik echter toch niet de indruk dat deze herdenking sterk is gaan leven onder de bevolking in ons land.

Dat kan natuurlijk toegeschreven worden aan afzwakkend historisch besef.

Maar misschien zegt het evengoed iets over de gebeurtenissen uit die tijd zelf. 1815, de vereniging met België en de komst van een nieuwe Grondwet wordt ook door Groen van Prinsterer in zijn *Handboek der*

geschiedenis van het Vaderland in sobere, zakelijke bewoordingen getekend. Het geschenk van de wording van het Rijk werd volgens hem in Holland tamelijk onverschillig ontvangen.

1813 leefde veel meer. De terugkeer van de Prins van Oranje in dat jaar, de landing in Scheveningen, de komst naar Den Haag. Het “Oranje boven!” was niet van de lucht. Groen slaat hier in zijn geschiedbeschrijving een heel andere toon aan: “Onbeschrijflijke vreugde. Een schaterende menigte, die zich golvend voortstuwde door de straten.” Dat leefde! Het vaderland herboren! Een biddag tot verootmoediging werd uitgeschreven.

Wat mij opvalt bij het terugblikken op de gebeurtenissen uit die tijd, is hoezeer het christelijk geloof een belangrijke rol vervulde in de samenleving. Zeker, de verschillen tussen christenen waren toen ook groot. Maar in alle verscheidenheid was er toch ook een eenheid in de onderkenning van het belang van de godsdienst.

Rol godsdienst

Herdenken, door een seculiere bril anno 2015, leidt gemakkelijk tot een blinde vlek voor juist die belangrijke rol van het christelijk geloof in onze geschiedenis en staatvorming. Dan lijkt het alsof Nederland al in de jaren 1813-1815 een land was van seculiere burgers die het geloof iets van de Middeleeuwen vonden. Burgers die elkaar vonden in een aantal democratische verworvenheden, in het bijzonder het gelijkheidsbeginsel. Dat beeld deugt van geen kanten.

Nog tot in de jaren 50 van de twintigste eeuw, stond er in het beginselprogramma van de VVD te lezen dat deze partij er “diep van overtuigd is dat de grondslagen van de Nederlandse beschaving wortelen in het christendom. De VVD acht het daarom een onafwisbare eis, dat door versterking van de christelijke geest zedelijke ontworteling en geestelijk nihilisme worden overwonnen.”

Prachtig verwoord, en nog steeds helemaal waar! Ook bij deze herdenking is er daarom alle reden voor diepe verootmoediging. ■

SGP wil meer defensiesamenwerking met Israël

Nederland werkt op kleine schaal samen met het Israëlische leger door informatie-uitwisseling en benutting van oefenfaciliteiten. De SGP werkt aan een voorstel om deze samenwerking fors te versterken en uit te breiden.

Defensiewoordvoerder Elbert Dijkgraaf van de SGP was samen met senator Van Dijk te gast in het Israëlische land voor een werkbezoek over defensiesamenwerking en innovatie.

Er werd gesproken met zowel Nederlandse defensiemensen als mensen van de Israëlische veiligheidsdiensten.

De SGP wil uitbreiding van de defensiesamenwerking rond missie-ervaringen, innovatie en aanpassingsvermogen.

Dijkgraaf: "Het Israëlische leger heeft een enorme flexibiliteit om

zich aan te passen aan de conflictsituatie. Neem alleen de Golan al waar de conventionele troepen van Assad zijn gewijzigd in rebellengroepen, maar ook de diversiteit in conflictgebieden. Het Nederlandse leger zal in de toekomst zich ook steeds sneller aan wijzigende conflicten moeten

aanpassen. Maar ook qua innovatie staat Israël aan de top en is kennisuitwisseling belangrijk voor Nederland. Ten slotte kan Israël ook van de Nederlandse missies in het buitenland leren. Nederland heeft ervaring met zulke missies en het lijkt ons goed deze kennis delen met het Israëlische leger. Israël is namelijk sterk gefocust op hun eigen situatie. Defensiesamenwerking begint met vertrouwen. Dat vertrouwen tussen de twee krijgsmachten is er, dat blijkt uit beider houding." Het voorstel wordt dit najaar verder uitgewerkt en ingediend. ■

Sponsoractie voor kwetsbaar leven

Voorafgaand aan de zomervakantie hebben de SGP-Kamerleden een sponsortocht gehouden. Op een zinderend warme dag liepen zij van Barneveld naar Nijkerk. De opbrengst was voor Aleh, een Israëlische organisatie die zich inzet voor gehandicapten.

Eerste Kamerlid Diederik van Dijk: "Onze dag bij Aleh om het geldbedrag te overhandigen was onvergetelijk. We hoorden het verhaal van een Arabische jongen die in een kooi opgroeide vanwege zijn agressief-gehandicapte leven en die een nieuw leven kreeg bij Aleh. We hoorden van Alehs missie om families bij de gehandicapten betrokken te houden en de strijd om gehandicapten in het oog van de samenleving te houden. Maar ook

het doelbewust samen laten leven van Arabische en Joodse gehandicapten, vreedzaam in één dorp. Als er ergens verzoening van onderaf mogelijk wordt gemaakt is het hier

wel. De vreugde van deze gehandicapte naasten was duidelijk te zien. Van ernstig misvormden tot mensen in coma: iedereen werd naar een vorm van dagbesteding gebracht. Dit alles bij elkaar raakte ons diep. We zijn ervan overtuigd dat het geld voor de medische voorziening terecht komt op een plek waar het nodig is."

Iedereen die de actie steunde: hartelijk dank! ■

Grenzen en migratie

Dagelijks zien we beelden van duizenden vluchtelingen die richting Europa komen. Op dit moment is een van de meest actuele vragen: hoe gaan we daarmee om? Aan de ene kant is er de Bijbelse notie van gastvrijheid, tegelijk moeten we er onze ogen niet voor sluiten dat lang er ook gewoon grenzen zijn aan de mogelijkheden om mensen op te vangen.

Het is een dilemma, temeer omdat emoties bij dit thema een grote rol spelen. Eerlijke afspraken die met een ruime democratische meerderheid zijn vastgesteld, leggen het af tegen een foto van een kind dat is aangespoeld op een Italiaans strand...

Pijlen

Des te belangrijker is het om de feiten voor ogen te houden. Martin Sommer, die hetzelfde dilemma signaleert, ging daarop in in zijn vaste rubriek in *de Volkskrant* van 22 augustus. Hij richtte zijn pijlen met name op de zogenaamde migratiedeskundigen, die het voor doen komen dat de vestiging van grote groepen asielzoekers in Nederland en Europa geen enkel probleem is.

Een van hun argumenten is: de impact van de toestroom van grote groepen migranten wordt overdreven. Sommer:

de Volkskrant

“Migratiehistoricus Leo Lucassen berekende dat het aantal asielaanvragen jaarlijks slechts anderhalf promille bedraagt op de Nederlandse bevolking. Omgerekend 9 mensen erbij in zijn Limburgse geboortedorp Meijel. Zouden die negen het dorp ontwrichten? Dat is een handige, contextloze uitspraak. De realiteit is dat die negen asielzoekers nu juist níét in Meijel komen wonen. Wie geen migratiekundige is, redeneert

anders en ziet dat bijna 40 procent van Amsterdam en Rotterdam inmiddels van niet-westerse komaf is. In het onderwijs is dat 50 procent. Als gevolg daarvan is de vrijheid van onderwijs, een kernwaarde, feitelijk afgeschaft.”

Daarna wijst Sommer aan de hand van de cijfers ook op de enorme druk op de woningmarkt. De asielcentra zitten tjokvol en er zijn veel te weinig huizen voor vluchtelingen. Vóór eind dit jaar moeten er nog 20.000 huizen gevonden worden!

Ze blijven

Een ander veelgehoord argument is: ze gaan heus allemaal terug. Daarbij wordt nogal eens verwezen naar de Spanjaarden en Grieken die hier in de jaren '50 en '60 kwamen.

Sommer:

“Ze blijven. Tijdelijk asiel is een illusie, schreef de dit jaar overleden vluchtelingenexpert Peter van Krieken. Hij wees op de vluchtelingen uit Kosovo die eind vorige eeuw werden toegelaten. Wanhopig is geprobeerd ze te laten terugkeren. Zolang het verschil in welvaart, vrijheid en voorzieningen zo groot blijft, hebben migranten geen enkele aanleiding weer hun biezen te pakken. Van Krieken: ‘Als we de Syriërs hiernaartoe halen, zitten we eraan vast.’”

En dan nog het argument: er is helemaal niets aan te doen. O nee?

“Ook dit argument kennen we uit de jaren '90. Migratie en asiel konden niet worden ingedamd. Wie er anders over dacht, was een rechtse maakbaarheidsdenker. Toch bleek de beperking van immigratie vooral een kwestie van willen. Op het hoogtepunt van de asielzoekersstroom werd de wet-Cohen ingevoerd. De voorwaarden werden strenger en het aantal asielzoekers daalde drastisch. Nog meer succes had Rita Verdonk die paal en perk stelde aan gezinshereniging. Ook dit stuitte op mensenrechtelijk verzet, maar nu hoor je er niets meer over. Importbruiden uit Turkije of Marokko zijn er nauwelijks meer.”

Netto profijt

Ten slotte. Migranten zijn een zegen: ze brengen werkgelegenheid en gaan ons pensioen betalen, aldus een ‘migratiedeskundige’ in een veelbekerken televisieprogramma. Opnieuw de realiteit:

“Laatste CBS-cijfers: Somaliërs, 70% in de bijstand, Iraki's 62%, Eritreërs de helft. (...) De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid concludeerde al in 2001: ‘Het netto profijt van de totale immigratie voor de Nederlandse economie is klein, zo niet verwaarloosbaar.’ En het Centraal Planbureau: ‘Voor de arbeidsmarkt vallen geen positieve effecten te verwachten van grootschalige immigratie.’” ■

Menno de Bruyne

MOREE GELDERBLOM

ADVOCATEN

Toegankelijk & persoonlijk.

Moree Gelderblom Advocaten is ruim 32 jaar gevestigd in Rotterdam. Wij bieden toegankelijke, praktische en persoonlijke dienstverlening, waarbij wij streven naar een zo optimaal mogelijke prijs-kwaliteitverhouding.

Onze rechtsgebieden

Algemene voorwaarden
Ambtenarenrecht
Arbeids- en ontslagrecht
Bestuursrecht
Ruimtelijke ordeningsrecht
Bouwrecht

Contractenrecht
Faillissements- en insolventierecht
Familierecht
Huurrecht
Incasso zaken
Letselschaderecht

Vastgoedrecht
Sociale zekerheid
Strafrecht
Verzekeringsrecht

Neem contact met ons op

In Rotterdam
T 010-4776777
E infobalie@mglaw.nl
Heemraadssingel 157
3022 CE Rotterdam

In Hendrik-Ido-Ambacht
T 078-6814414
E infobalie@mglaw.nl
Het Tasveld 1
3342 GT Hendrik-Ido-Ambacht

www.mglaw.nl

14

DE PATER SLOOPWERKEN.NL

ASBESTSANERING

RENOVATIESLOOP

BOREN & ZAGEN

AFVALCONTAINERS

E info@depatersloopwerken.nl | T 055 506 14 02

Koop uw
vakantiewoning
op een eigen
kavel
Direct verhuur-
opbrengsten!

Familiehuis Nunspeet
Vakantiepark aan het Veluwemeer

Het
thuisgevoel
op
vakantie!

Vakantiepark Familiehuis Nunspeet
Randmeerweg 14, Nunspeet
T : 0341-25 08 51
www.familiehuisnunspeet.nl

Centrum van een politieke traditie

Het historische Binnenhof staat een van de meest ingrijpende verbouwingen ooit te wachten. Dat bleek deze zomer uit een adviesrapport dat de Alphense burgemeester Spies uitbracht op verzoek van minister Blok. Zelf moet de minister zijn plannen nog presenteren, maar Spies adviseert het Binnenhof voor een periode van vijf-en-een-half jaar te sluiten.

Door Johan van de Worp

Het advies houdt in dat de leden van de twee Kamers tijdelijk elders een onderkomen moeten zien te vinden. Het alternatief is een renovatie die maar liefst dertien jaar duurt, waarbij beide Kamers gewoon op het Binnenhof actief kunnen blijven. De keuze is uiteindelijk aan de politiek.

Dat het Binnenhof in zijn huidige vorm nog steeds bestaat is allerm minst vanzelfsprekend. Halverwege de negentiende eeuw verkeerden grote delen van het complex in een zeer vervallen staat. De geschiedenis leert dat zelfs een gebouwencomplex tot een politiek-ideologische strijd kan leiden. Als het aan de negentiende-eeuwse liberaal Thorbecke had gelegen, was het hele Binnenhof tegen de vlakte gegaan. Het liefst zag hij een nieuw gebouw verrijzen dat symbool diende te staan voor de grondwet van 1848, waarvan hijzelf de grondlegger was. Die grondwet legde de macht van de koning aan banden en stelde de minister verantwoordelijk.

In 1863 presenteerde hij ter gelegenheid van de herdenking van Nederlands onafhankelijkheid een plan voor een 'Paleis voor de Staten-Generaal'. Thorbecke wenste, zo lichtte hij toe, met zijn voorstel de band tussen het huis van Oranje en het Nederlandse volk aanhalen. Met zijn paleisontwerp hoopte hij hulde

Thorbecke

te brengen "aan het *grondwettig* verbond door het Stamhuis van Oranje in 1813 met het Nederlandse volk gesloten". In het Tweede Kamerdebat dat volgde liet in het bijzonder Groen van Prinsterer van zich horen: "Dit ontwerp brengt eene eenzijdige hulde aan de staatsrechtelijke theorieën van dit Kabinet. (...) In de twee uitdrukkingen, 'grondwettig verbond' en 'paleis voor de Staten-Generaal' ligt een gansche cursus van staatsrecht naar de beginselen van den Minister." Groen stelde niet ten onrechte dat Thorbecke een paleis wilde dat uitdrukking gaf van zijn eigen liberale denken en het belang van het parlement moest onderstrepen.

Het is niet waarschijnlijk dat de renovatie van het Binnenhof anno 2015 leidt tot een dergelijk principieel debat over de betekenis van de Nederlandse politiek en geschiedenis. Hoe vaak hoor ik in Den Haag

Groen van Prinsterer

immers het argument dat iets niet meer van deze tijd is? Met het oog op de lange historische traditie van het Binnenhof is een vijfjarige sluiting echter geen optie. Het Binnenhof is bij uitstek een nationale plek geworden en weerspiegelt de rijke, eeuwenoude politieke geschiedenis van ons land. Die traditie verdient hoe dan ook handhaving. Hopelijk weegt dit argument bij politici zwaar en blijven zij actief op het Binnenhof. Een mooier cadeau kunnen de Eerste en Tweede Kamer zich dit najaar ter gelegenheid van hun tweehonderdste verjaardag niet wensen. ■

De auteur is historicus en oud-medewerker van het WI-SGP

Fotoverantwoording:

Voorpagina: Staatsiefoto
 koning Willem-Alexander,
 bron: www.koninklijkhuus.nl
 Pagina 8: De vertrekken van
 de Raad van State;
 bron: de Raad van State
 Pagina 5, 15, 18-22: Wikimedia

UITNODIGING BOEKPRESENTATIE

'VERBRUIKEN OF DOORGEVEN'
 De noodzaak van een duurzaam energiebeleid

Datum: DV maandag 28 september 2015
Locatie: GeoFort
 Nieuwe Steeg 74, Herwijnen (nabij Asperen)
Tijd: 19:00 inloop – 20.00 tot 22.00 uur
Meer informatie: www.sgp.nl/energie

Agenda

Woensdag 23 september 2015, 19.30 uur
Tijdrede

Ds. J. van Laar uit Rijssen-West
 Zwolle, Kromme Mijdrecht 1, geb. GG.

Donderdag 1 oktober 2015, 19.30 uur
Tijdrede

Ds. G. Bredeweg uit Kruijningen
 Scherpenisse, Schoolstraat 2, geb. GG

Woensdag 7 oktober 2015, 19.30 uur
Tijdrede

Ds. C. Sonneveld uit Krabbendijke
 Zwijndrecht, Burg. Jansenlaan 37, geb. GG

Woensdag 7 oktober 2015, 19.30 uur
Tijdrede

Ds. K. Visser uit Barendrecht
 Bruinisse, Schoolstraat 13, geb. GGIN

Dinsdag 13 oktober 2015, 19.30 uur
Tijdrede

Ds. G. Bredeweg uit Kruijningen
 Terneuzen, Frans Halslaan 1, geb. GG

Donderdag 15 oktober 2015, 19.30 uur
Tijdrede

Ds. W.M. van der Linden uit Sprang-
 Capelle
 Arnhemuiden, Van Cittersweg 2R, geb.
 HGG

NB: Voor alle genoemde data geldt: 'Deo
 volente'.

Agendapunten voor de volgende *Banier*
 (22 oktober) kunnen via debanier@sgp.nl
 bij het partijbureau t.a.v. Sjon van
 der Ree Doolaard worden ingeleverd.
 De inleverdatum is uiterlijk maandag 5
 oktober 2015. De daaropvolgende *Banier*
 zal op donderdag 19 november 2015
 verschijnen.

Meer informatie: T. 010 - 72 00 775
www.sgp.nl/agenda

In memoriam oud-burgemeester A.C. Ph. Hardonk

Op 9 juli 2015 is oud-burgemeester Hardonk overleden. Hij werd in 1971 burgemeester van Nieuw-Lekkerland, in 1977 in Oldebroek en in 1992 in Barneveld. Daar werd hij in 1995 benoemd tot Officier in de orde van Oranje-Nassau. Hij werd bij die gelegenheid door de toenmalige Commissaris van de Koningin getypeerd als een uitstekend burgemeester die met vaste hand liefdevol bestuurt. In 1999 ging hij met pensioen.

Als burgemeester weigerde hij in 1992 Prins Carnaval en Sinterklaas te ontvangen. Hij deed dit om 'hiermee zijn eigen grenzen aan te geven.'

Hoewel hij niet schroomde eigen standpunten in te nemen, is hij de beginselen van de SGP altijd trouw gebleven. De partij verliest in hem een integer bestuurder, die als burgemeester en als mens dienstbaar wilde zijn aan het welzijn van de bevolking.

Het Hoofdbestuur wil ook vanaf deze plaats zijn vrouw en de kinderen en kleinkinderen van harte Gods ontferming toewensen in het verlies een dierbare man, vader en opa.

Citatenbundel mr. G. Holdijk

Dit boekje is samengesteld ter gelegenheid van het afscheid van mr. G. Holdijk als Eerste Kamerlid. Het bestaat uit een verzameling van citaten uit zijn speeches in de Eerste Kamer en uit artikelen en interviews in diverse periodieken. Met deze citaten wordt hij sprekend ingevoerd. Samen vormen ze een beeld dat hem typeert: een bedachtzaam politicus die nooit zichzelf, maar altijd de inhoud centraal stelde.

Dit boekje is te bestellen via de webshop voor € 7,50, exclusief de verzendkosten.

VOORAANKONDIGING

Guido Lezing

Religieus gemotiveerd geweld
Over een ongemakkelijke waarheid

DV maandagavond 2 november 2015

Locatie: Kasteel Woerden
Meer informatie volgt z.s.m.

 Guido de Brès-Stichting
Wetenschappelijk Instituut SGP

www.wi.sgp.nl

Aankondiging partijcongres

Op vrijdagmiddag **27 november** Deo volente organiseert de SGP haar jaarlijkse partijcongres. Door in te zoomen op integere en betrouwbare politiek, sluit ze het jaarthema 'Bouwen aan vertrouwen' af. Bent u erbij van 14.00 uur – 18.00 uur in het gebouw van de Gereformeerde Gemeenten in Gouda? Reserveer de datum nu alvast in uw agenda, zodat u niet ontbreekt op deze belangrijke partijbijeenkomst.

Aankondiging partijdag

Voor uw agenda melden wij alvast dat de partijdag van 2016 gepland staat voor zaterdag 16 april Deo volente.

18

Willem I legt de eed af.

Twee jaar herdenken en feestvieren vanwege 200 jaar Koninkrijk

Een terugblik en vooruitblik

Afgelopen zomer heb ik met mijn vrouw en zoon in het kader van 200 jaar Koninkrijk een kleine nationale herdenkingstocht gemaakt. We begonnen in Scheveningen. Hier landde op 30 november 1813 de latere koning Willem I op het strand na jaren in ballingschap te hebben geleefd. Op korte afstand van mensen die op het strand als sukadelapjes in een pakje boter lagen te sudderen en de daverende muziek uit de strandtenten, liepen we naar de gedenknaald. Dit monument dat op 30 november 1865 onthuld werd, herinnert aan de landing van de prins. Er is een deel van een gedicht op te vinden dat Ambrosius Justus Zullie kort na de omwenteling van 1813 schreef:

*Rigt een gedenkzuil op aan 't Scheveningsche strand
En grift daarop in goud: "God redde Nederland".*

Door drs. Ton van der Schans

Nationale herdenkingstocht

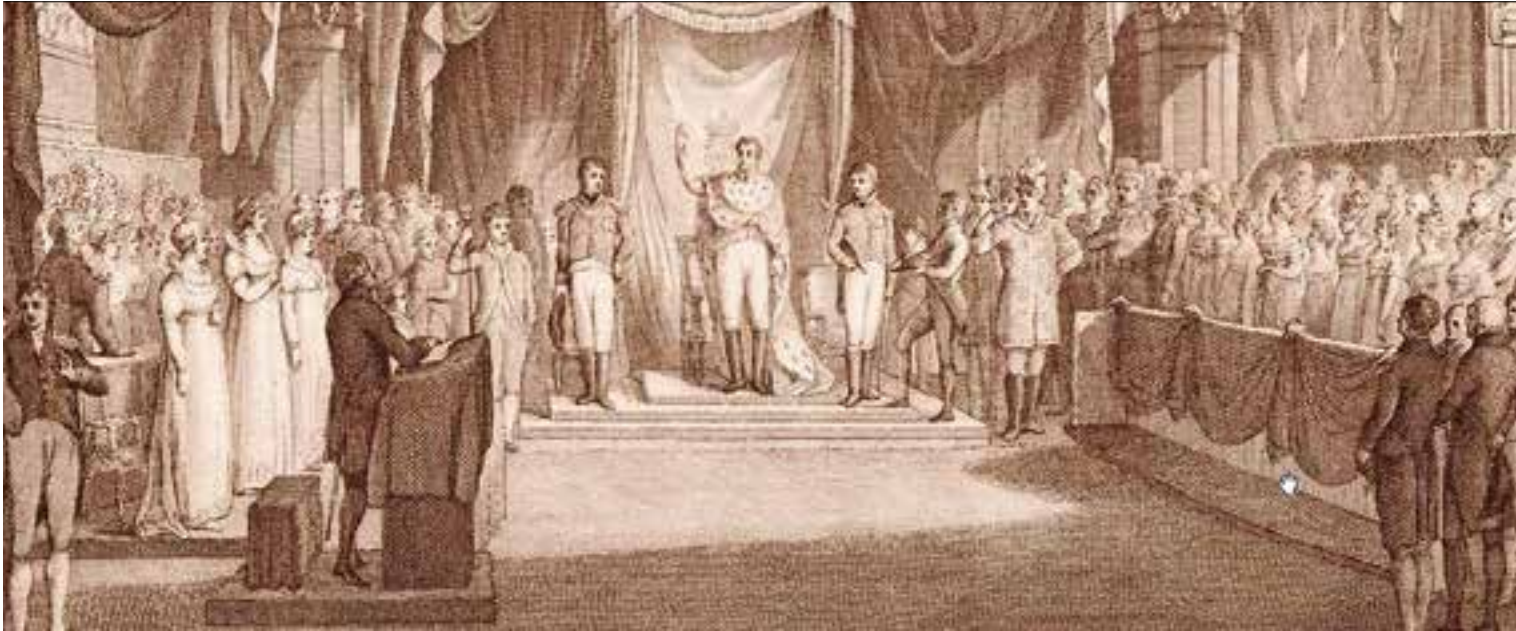
Daarna zijn we naar Den Haag naar het Nationaal Monument Plein 1813 gegaan. Op dit indrukwekkende monument wordt de Nederlandse Maagd afgebeeld als symbool van de Nederlandse onafhankelijkheid die in 1813 hersteld werd. Gebroken kettingen aan haar voeten verwijzen naar bevrijding van de Franse overheersing (1795-1813). In haar hand houdt de maagd een pijlenbundel, van ouds het symbool van de Nederlandse eenheid. En natuurlijk bevinden zich ook de hoofdrolspelers van 1813 op het monument: de

Prins van Oranje en Van Hogendorp, Van der Duyn van Maasdam en Van Limburg Stirum. Deze drie staatslieden namen in 1813 het initiatief om te breken met het Franse bewind. Ze vormden een Voorlopig Algemeen Bestuur dat namens de Prins van Oranje de teugels in handen nam. Onder het beeld op Plein 1813 staat de tekst:

*"Het vaderland wederom geplaatst
In den rang der volken van Europa."*

Op het monument is de prins van Oranje nog niet als koning afgebeeld, maar als soeverein die de eed aflegt op de grondwet op 30 maart

1814 in de Nieuwe kerk in Amsterdam, de volgende plaats van onze nationale herdenkingstocht. Vanuit Amsterdam waar de inhuldiging als vorst dus plaats vond, lag Brussel voor de hand om naar toe te gaan, maar hier waren we een jaar eerder al geweest. In 1815 werd de prins van Oranje hier ingehuldigd als koning Willem I der Verenigde Nederlanden. Onder leiding van Engeland ontstond namelijk in 1814 het idee dat ten noorden van Frankrijk een sterke nieuwe staat de expansiedrift van Frankrijk in de toekomst moest tegengaan. Daarom werd besloten de negen provincies van Nederland samen te voegen →

Eedaflegging in de Nieuwe Kerk in Amsterdam.

20 met de Zuidelijke Nederlanden en Luxemburg. Zo ontstond het Verenigde Koninkrijk der Nederlanden. De grenzen ervan werden op het Congres van Wenen (1815) vastgelegd. Aanstaande 26 september wordt twee jaar herdenken en feestvieren, dat op 30 november 2013 begon met het naspelen van de landing van de prins op het strand van Scheveningen, beëindigd met een feestelijk slotspektakel op de Amstel door bekende Nederlandse artiesten. De tussenliggende tijd waren er rond het thema *200 jaar Koninkrijk* tentoonstellingen, tv-uitzendingen, congressen, educatieve en sportieve evenementen en feesten te zien.

Kruispunten

De belangrijkste kruispunten uit de 200-jarige Koninkrijksgeschiedenis zijn het ontstaan van de constitutionele monarchie, de (nieuwe) grondwet, het ontstaan van staatsinstellingen zoals de beide Kamers met hun rechten en bevoegdheden, de ministers die verantwoordelijk zijn, de wetgevende en rechterlijke macht, de grondrechten, de instelling van provincies, gemeentebesturen en andere openbare lichamen. Kort samengevat: er is in de afgelopen 200 jaar een ontwikkeling geweest in de organisatie van de politiek die geleid

heeft tot de huidige rechtsstaat. De gebeurtenissen in de jaren 1813-1815 hebben een doorwerking gehad tot op de huidige dag. Hier moet ook genoemd worden het herstel en behoud van de Nederlandse onafhankelijkheid (uitgezonderd tussen 1940-1945) en het ontstaan een nationale Nederlandse identiteit en van de nationale eenheidsstaat

(natiestaat). In de 19e eeuw wordt de naam van de enige protestantse kerk verbonden met de staat: de Nederlandse hervormde kerk. Aan het eind van de 18e eeuw was het begrip 'vaderlandse kerk' voor het eerst gebruikt door de orthodoxe predikanten Johannes Barueth (1710-1782) en Petrus Hofstede (1716-1803).

De Scheveningse gedenknaald

Positiekeus

De jaren 1813-1815 en de grondwetsherzieningen van 1848, 1917 en 1983 markeren een transformatietijd. Werkelijk grote veranderingen blijven actueel door de eeuwen heen. Zo is het ook in de genoemde jaren. Hierin verandert ons land in godsdienstig, politiek en maatschappelijk opzicht diepgaand. We maken deel uit van een internationaal proces van staatkundige, culturele en economische vernieuwingen. Neutraal is dit veranderingsproces niet. Groen van Prinsterer sprak de gevleugelde

“Ik stel voor om 26 juli als nationale Onafhankelijkheidsdag uit te roepen en te herdenken.”

woorden “Een staatsman niet, een Evangeliebelijder”. Dat laatste heeft Groen gedaan in zijn eigen tijd: blijven uitkomen voor zijn diepste geloofswaarheden in politiek, samenleving en wetenschap. Altijd en overal weer heeft Groen de tijdgeest ontmaskert. In dit opzicht is Groen brandend actueel: wanneer godsdienst uit de staat en het

Het monument Plein 1813 in Den Haag

publieke leven verbannen wordt, toont Groen aan dat andere geesten bezit nemen van het ‘leeg verklaarde huis’. Neutraliteit bestaat immers niet. Het Nationaal Comité 200 jaar

Koninkrijk dat de verschillende activiteiten naar aanleiding van de jaren 1813-1815 organiseerde en coördineerde, spreekt alleen over vieren, niet over herdenken. Hier-

Koning Willem I wordt ingehuldigd op het Koningsplein te Brussel.

In deze rubriek vindt u een reactie uit de politieke praktijk. Deze keer is het **Peter Schalk**, lid van de Eerste Kamer.

achter gaat een keus schuil. 'God redde Nederland' komt ons moeilijk of niet meer over de lippen. Om te herdenken is een gemeenschappelijke taal en ideaal nodig. Het probleem van de moderne samenleving is het ontbreken van een bindmiddel waardoor we als volk als losse zandkorrels uit elkaar dreigen te vallen. De dichtregels op het Plein 1813 spreken van het vaderland in de rang der Europese volken. Dat is bepaald geen taal die populair is in een tijd van internationalisme en de Europese gedachte. Toch breekt af en toe door al deze dominante trends 'het nationale gevoel' zich baan. Zoals het zoeken van collectieve rituelen die de emotie van het moment vorm proberen te geven. Vandaar een dag van nationale rouw na de crash van de MH 17.

22 26 juli: Onafhankelijkheidsdag

In onze postmoderne tijd van ontideologisering, individualisering en globalisering is natiebesef onmisbaar. Nederland heeft een veel te onbekend 'verhaal' dat juist in de eigen tijd kan inspireren en verbinden. Op 26 juli 1581 besloten de Staten-Generaal koning Filips II af te zetten als heer der Nederlanden. Dit Plakkaat van Verlating is dé onafhankelijkheidsverklaring van de Nederlanden. Daarom stel ik voor deze 26e juli als een nationale Onafhankelijkheidsdag uit te roepen en te herdenken. Laten we er trots op zijn en het Plakkaat niet alleen aan Obama laten zien als hij in ons land is. Deze onafhankelijkheid legde de grondslag voor een vrije Republiek en in 1815 voor een onafhankelijk Koninkrijk. Nederland is onafhankelijk geworden in een strijd om godsdienst- en staatkundige vrijheid. Besef van dat verleden helpt wat onopgeefbaar is te bewaren. ■

Ezels, apen, papegaaien

'De dierentuin van de koning', zo noemden de Belgen de Eerste Kamer. In goed Frans: 'Menagerie du roi'. Dat was geen verheffende naam voor het Hoge College van Staat. Overigens was deze benaming niet zonder reden.

In 1815, na de Napoleontische tijd, leefde de wens om een Eerste Kamer te installeren. De burgers uit de Zuidelijke Nederlanden, tegenwoordig onze Belgische burens, voelden daar wel voor. Zij hadden het Engelse model voor ogen, waar vooral de adel zitting had in het Hogerhuis. In het zuiden woonde veel meer adel dan in de Noordelijke Nederlanden. Vandaar dat de Belgen hoopten op een stevige vertegenwoordiging, en dus meer invloed.

Echter, hun hoop was ijdel. Koning Willem I voelde ook wel voor een Eerste Kamer, maar hij wilde zelf de leden daarvan benoemen, en wel "uit hen die door diensten aan den Staat bewezen, door hunne geboorte of gegoedheid onder de aanzienlijken van de lande behoren". Gevolg was dat de zetels in de Eerste Kamer bezet werden door mensen die precies deden wat de koning graag wilde. Dat liep dus niet zoals men had verwacht.

Overigens was de Eerste Kamer volgens de Grondwetscommissie nodig: "Ten einde alle overrijling in de raadplegingen te voorkomen, in moeilijke tijden aan de driften heilzame palen te stellen, (en) den troon te omringen door een bolwerk waartegen alle partijen afstuiten". Deze doelstelling werd door de selecte samenstelling van de Eerste Kamer ruimschoots gehaald. Gevolg was dat veel van de door zuidelijke Tweede Kamerleden ingediende initiatiefvoorstellen strandden in de Eerste Kamer. Zo kwamen ze aan de minder vleierende benaming. Waarschijnlijk vonden ze de Eerste Kamerleden zo dom als ezels, die elkaar na-aapten en als papegaaien met de koning meepraatten: de menagerie!

Ondanks deze kritiek bleef na de afscheiding van België in 1830 en de grondwetsherziening van Thorbecke in 1848 de Eerste Kamer gehandhaafd. De Eerste Kamer is geleidelijk aan gegroeid naar het bewaken van de kwaliteit van wetgeving. Zo werd het een 'Kamer van heroverweging', oftewel een 'Chambre de reflection'. Thorbecke zag de taak van de Eerste Kamer "niet in het stichten van het goede, maar in het voorkomen van het kwade". En inderdaad, bij heroverwegen hoort niet het stichten, maar volgens de SGP wel het zoeken van het goede. Bij het 200-jarig bestaan van de Eerste Kamer is dat voor de huidige fractie een springlevende wens! ■

Peter Schalk

VRAAGBAAK

Diederik van Dijk

Gert:

“Wat vindt de SGP van de actie om meisjes uit ISIS-handen vrij te kopen?”

Antwoord door Diederik van Dijk

Het is prachtig dat deze meisjes uit handen zijn van ISIS. De vraag kan dan bij je opkomen: Moet hier in Nederland geen aandacht voor gevraagd worden? Kan en wil de SGP daarin nog een rol spelen? Uiteraard staat het iedereen vrij om hier toe actie te ondernemen. De SGP zal in ieder geval geen publieke actie ondernemen om losgeld te verkrijgen. De SGP vindt dat dit een rechtstreekse aanmoediging van ISIS zou zijn om door te gaan met deze lucratieve, gruwelijke handel. Het vrijkopen van deze meisjes zal leiden tot de ontvoering van andere slachtoffers. En het laatste wat we willen is natuurlijk dat ISIS aangemoedigd wordt om nog meer meisjes te ontvoeren. Hoe gruwelijk ook, op dit terrein kun je niet alleen je hart laten spreken. Uiteraard moet verder ieder middel worden benut om ontvoerde meisjes te bevrijden en de daders hard te straffen.

Politiek voor dummy's

We lezen of horen regelmatig iets over de **Nationale ombudsman**. Maar wie is dat en wat zijn de taken van de **Nationale ombudsman**?

Door Willem Goudriaan

De Tweede Kamer benoemt de Nationale ombudsman (vanaf nu ombudsman). Dit gebeurt nadat een aantal vooraanstaande personen (de president van de Hoge Raad, de voorzitter van de Algemene Rekenkamer en de vicepresident van de Raad van State) de naam van een kandidaat aan de Tweede Kamer hebben doorgegeven van wie ze vinden dat hij of zij benoemd moet worden. De laatste keer dat er een nieuwe ombudsman benoemd moest worden, liep het niet helemaal vlekkeloos. Er was gedoe rondom de benoeming van de heer Van Woerkom tot Nationale ombudsman. Uiteindelijk is mr. Reinier van Zutphen benoemd.

Taken

De ombudsman is iemand die onafhankelijk zijn functie uitoefent. Hij is niet verbonden aan bijvoorbeeld het kabinet. Als dat wel zo was, zou het kabinet de ombudsman bijvoorbeeld kunnen proberen te beïnvloeden bij het schrijven van een rapport. De ombudsman onderzoekt klachten van burgers over het gedrag van de overheid en de politie. Het gaat hierbij om onbehoorlijk oftewel ongepast gedrag. Wanneer het namelijk gaat om gedrag wat in strijd met de wet is, moeten burgers naar de rechter stappen. De ombudsman onderzoekt ook klachten over gemeenten als die gemeenten zelf geen ombudsman hebben. Niet alleen klachten van burgers worden onderzocht, maar hij kan ook op

eigen initiatief zaken gaan onderzoeken.

Uitvoeren

Als een onderzoek is afgerond, presenteert de ombudsman het rapport. Daarin staan conclusies en aanbevelingen. Nu hoeft de regering die niet op te volgen. Waarom niet? Omdat ze niet bindend zijn. De praktijk is wel dat de aanbevelingen vaak worden overgenomen. Want het rapport wordt in het openbaar gepresenteerd. Iedereen kent de inhoud. Ook de Tweede Kamer

Klachtentoptien

krijgt de onderzoeksresultaten. Als een minister de aanbevelingen niet overneemt, krijgt de Tweede Kamer dat ook van de ombudsman te horen. Zij kunnen de desbetreffende minister of staatssecretaris erover bevragen.

Historie

De functie van Nationale Ombudsman bestaat in Nederland ruim 33 jaar. Nederland volgde in 1982 het voorbeeld van Zweden. In Nederland ging de politiek niet over een nacht ijs. De discussie over de vraag of er in Nederland ook een ombudsman moest komen, heeft ruim 20 jaar geduurd. ■

Oudewater

Door de kroon benoemd

Sinds de 19e eeuw worden burgemeesters benoemd door de kroon. Maar wat betekent dat? Beslist koning Willem-Alexander wie waar burgemeester wordt? Gaan de burgemeesters langs op gesprek bij de koning? Niets van dat alles. Wat het wel betekent, wordt uitgelegd door Pieter Verhoeve (34), de jongste burgemeester van SGP-huize.

Door Henri Pool

Wat betekent 'door de kroon benoemd worden'?

“Waarschijnlijk niet wat je denkt. Eigenlijk hebben we in de praktijk al een gekozen burgemeester. De gemeenteraad doet namelijk een beslissende voordacht. Maar de burgemeester wordt bij Koninklijk Besluit benoemd. Overigens is de kroon de laatste decennia niet meer afgeweken van zo'n voordracht.”

Hoe gaat dat concreet?

“De gemeenteraad stelt een profiel waar een nieuwe burgemeester aan moet voldoen. De commissaris van de Koning gaat ermee aan de slag en de vacature wordt opengesteld. Iedereen die solliciteert, richt zijn brief aan de koning! De commissaris

van de Koning maakt een voorselectie die de vertrouwenscommissie van de gemeenteraad wel of niet overneemt. Die commissie gaat gesprekken voeren, waarna de raad uiteindelijk iemand voordraagt.”

“De gekozen burgemeester is een oplossing voor een probleem dat er niet is.”

Waar komt het door de kroon benoemd worden eigenlijk vandaan?

“De figuur van de burgemeester is er al sinds de middeleeuwen. Toen het constitutioneel koningschap ont-

stond, kreeg de koning aanvankelijk verregaande bevoegdheden, waaronder het benoemen van burgemeesters. In 1848 werd deze bestuurlijke praktijk in de grondwet vastgelegd. In de 21e eeuw voert de minister, die ook een dienaar van de kroon is, gesprekken met de voorgedragen kandidaat-burgemeester.”

Wat vindt u van het idee van de gekozen burgemeester?

“Dat is een oplossing voor een probleem dat er niet is. De burgemeester wordt in de praktijk al gekozen door de raad. Op dit moment is het gezag van de burgemeester in Nederland nog tamelijk groot. Hij staat boven de partijen, is representatief en zonder politiek mandaat.”

Maar echt democratisch is het niet. Het wordt de inwoners opgelegd...

In deze rubriek vindt u een reactie van iemand uit de politieke praktijk. Deze keer is dat **Arie van Loon**, SGP-raadslid in Aalburg.

“Als je de burgemeester door de bevolking laat kiezen, dan maak je hem politiek. Dan raakt hij zijn meer onafhankelijke positie kwijt. Het openbaar bestuur is daar niet mee gediend. Het past ook helemaal niet in onze constitutionele traditie. Onder de bestuurlijke uitdagingen die Nederland kent, valt de burgemeester niet. De bevolking is doorgaans tevreden over het functioneren van hun burgemeester.”

Koning Willem-Alexander is al twee keer in Oudewater geweest. Waarvoor?

“Op 3 juli voor de 750^e verjaardag van de stad. Het was een spannend, maar goed voorbereid bezoek. Eigenlijk was het een Koningsdag in het klein. De koning was er zo'n anderhalf uur. Het eerste deel was met muziek en lezingen in de kerk, het tweede deel bestond uit een rondvaart en wandeling. Echt een feestelijk bezoek.”

En de andere keer?

“Dat was op 28 november vorig jaar tijdens de vogelgriep in Hekendorp. Dat bezoek had een heel ander karakter: informeel, sober. De koning wilde zich op de hoogte laten stellen van de situatie. Je ziet dat zo'n bezoek veel doet met mensen. Het bezoek was geheim gehouden, maar zo'n auto met een AA-kenteken op het plein voor het stadhuis trekt toch de aandacht. Toen we naar buiten kwamen stond het vol met mensen.”

Hoe sta je zelf tegenover het koningshuis?

“Ik kom uit een Oranjegezind gezin. Toen ik in de kerk naast hem het Wilhelmus stond te zingen, realiseerde ik me opeens: dit is de huidige ‘Willem van Nassouwe’. Heel bijzonder. Tegelijk moet je uitkijken voor idolatrie: ons koningshuis hoeven we niet te vereren, maar wel te eren. Een boeiend spanningsveld, niet?” ■

Onderhoud van scholen

Als SGP zijn we in veel zaken een onderwijspartij: we onderkennen het belang van goed onderwijs als een onmisbaar voorrecht, zeker als dat gegeven wordt vanuit onze identiteit. Voor de SGP in Aalburg ligt dat niet anders. Toch hebben we in de recente beschouwingen op de nieuwe kadernota kritische geluiden laten horen over de daarin opgenomen investeringen in het onderhoud van scholen.

Het buitenonderhoud van scholen was jarenlang een gemeentelijke taak, waarbij er vaak kritiek was op de besteding van het budget dat hiervoor vanuit het Rijk ontvangen werd. Met ingang van dit jaar is het buitenonderhoud een zaak van de schoolbesturen geworden en zijn gemeenten alleen nog verantwoordelijk voor nieuwbouw. Daarbij is echter, conform de motie-Buma, niet alleen het budget voor dat onderhoud overgeheveld van het gemeentefonds naar de scholen, maar ook nog een aanvullend bedrag van 258 miljoen euro per jaar als vermeende onderbesteding. Het budget voor gemeenten is dus met veel meer verminderd dan de directe onderhoudsbehoefte van de scholen.

Ook in Aalburg heeft het onderhoud van de scholen de laatste jaren wegens budgettaire beperkingen op een laag pitje gestaan: sober doch doelmatig. In die zin zijn extra investeringen geen luxe. We moeten echter ook reëel zijn: door de genoemde motie is de daling van de inkomsten van de gemeente groter dan de daling van de lasten. Er zal dus elders in de begroting aanvullend bezuinigd moeten worden. Uitgaande van hetzelfde onderhoudsniveau hebben de scholen nu meer geld dan daarvoor nodig is en dus ook meer ruimte om te investeren dan de gemeente.

Daar komt bij dat de raad al haar verantwoording richting de scholen heeft genomen. Zo wordt op voorstel van de SGP-wethouder de opgebouwde onderhoudsvoorziening overgedragen aan de scholen (iets wat een groot aantal gemeenten niet gedaan heeft omdat het niet verplicht was). Daarbij heeft juist onze SGP-fractie in samenwerking met het CDA middels een amendement ervoor gezorgd dat de scholen met de grootste onderhoudsachterstand de meeste gelden uit die pot krijgen.

Hoe mooi het ook is om te kunnen pronken met uitspraken over het investeren in schoolgebouwen, we hebben een plicht om bovenal te waken voor een deugdelijk en evenwichtig beleid wat alle belanghebbenden recht doet. Liever realistisch en betrouwbaar, dan voor even populair.

Arie van Loon

“Hoe komen wij aan een hypotheek?”

“Maak een afspraak voor een adviesgesprek.

Starter op de woningmarkt of doorstromen naar een grotere woning? Uw huis verbouwen of hypotheek oversluiten? Begin met een goed gesprek bij Van Ommeren Financieel Advies. Wij weten de weg in de financiële wereld en kennen alle kansen van de huidige regelgeving. Maak een afspraak voor een vrijblijvend adviesgesprek. U krijgt antwoord op al uw vragen.

Financiële vragen? Verstandige antwoorden!

Albert Plesmanstraat 2 | 3772 MN Barneveld | 0342 - 42 16 53 | www.vanommeren-fa.nl

Passie voor keukens

Kwaliteit sinds 1935
Eersteklas service
Alle stijlen in huis
Eigen montageteam

Ontwerp en montage: Huisman

Voltastraat 1 2952 AW Alblasserdam • 078 69 32 541 • www.huismanalblasserdam.nl

Nederlandse natie

Wat zijn we trots op Nederland! Trots op haar geschiedenis en haar prachtige prestaties. Ook met de herdenking van 200 jaar Koninkrijk der Nederlanden is daar ruim aandacht voor geweest. Terecht, we wonen immers in een mooi land met een bijzondere geschiedenis. Maar hoe belangrijk en goed is het om trots te zijn?

Opkomst van de natiestaat

Nederland ontstond als koninkrijk in het jaar 1815 - hoewel koning Willem I al twee jaar regeerde als 'soeverein vorst'. Wat waren de Nederlanders blij dat ze weer een zelfstandig land waren en geen onderdeel meer uitmaakten van het Franse keizerrijk – verlost van Napoleon!

In diezelfde 19e eeuw ontstond in Europa het ideaal van de natiestaat. Dat betekende dat elk volk of natie recht had op een eigen staat. Of liever: iedereen in hetzelfde land moest zoveel mogelijk tot één volk gaan behoren. Dat was nogal een weerbarstige werkelijkheid omdat heel veel landen bestonden uit een lappendeken van zelfstandige staatjes. Denk maar aan Duitsland dat tot 1867-1871 uit heel veel zelfstandige staten bestond. Natuurlijk hadden de Duitsers veel gemeenschappelijk, maar ze waren niet één.

Gevaaren van de natiestaat

Als elk volk een eigen land moet hebben, en als idealiter elke staat een eenheid moet zijn, dan is dat niet zonder gevaar. Allereerst is de kans groot dat je gaat sjoemelen in de geschiedenis. De geschiedenis is dan belangrijk omdat daarin een gezamenlijk verhaal te vinden is. Er werden in de 19^e eeuw veel mooie en romantische verhalen verteld en historische helden vereerd. Maar vaak klopte er niet zoveel van. Een tweede gevaar is dat veel mensen ook niet bij de natie horen, en daarmee niet in het land thuishoren. Een extreem geval zien we in de Tweede Wereldoorlog. Alleen de rasechte Ariërs hoorden thuis in het Duitse Rijk terwijl de Joden, Roma en gehandicapten uitgeroeid werden.

Nederland een natiestaat?

Natuurlijk zijn wij trots op Nederland. Maar ons eigen land verheerlijken is ronduit gevaarlijk. We moeten eerlijk omgaan met de geschiedenis en daar niet alleen grote

en dappere verhalen van vertellen. We moeten eerlijk zijn over onze zwarte bladzijden in de historie. Ik denk aan de slavenhandel of de soms lakse houding in de Tweede Wereldoorlog. We waren heus niet altijd helden. Ook mogen we nooit zeggen dat Nederland alleen maar voor Nederlanders is en dat vreemdelingen hier niet thuis horen. Al vele eeuwen trekken vreemdelingen onze grenzen over om zich hier te vestigen, vaak om economische redenen. Laten we eerlijk zijn en erkennen dat de Nederlandse samenleving altijd divers was en nog altijd is.

Wat dan wel? Laten we dankbaar zijn voor ons land en onze geschiedenis en niet schrikken als de Nederlandse geschiedenis en eenheid soms wat tegenvallen. De samenleving van Nederland is niet slechts afhankelijk van de geschiedenis of de homogeniteit van de samenleving. Een samenleving begint bij hoe wij omgaan met elkaar en onze naasten. ■

Hans van 't land

Gods Woord over het wereldrond

'Gaaf dan heen, onderwijst al de volken ...' Deze zendingsoopdracht geldt nog tot op de dag van heden. Na de uitstorting van de Heilige Geest werd Gods Woord in verschillende delen van de wereld gebracht, voor ieder in zijn eigen taal. Gods Woord over het wereldrond: dat is het thema van de brochure die momenteel op grote schaal door vrijwilligers wordt verspreid om nieuwe donateurs voor de Gereformeerde Bijbelstichting te werven. **Al voor € 2,50 per jaar kunt u ons werk steunen.** U ontvangt dan vier maal per jaar het mooie informatieve blad *Standvastig*, met daarin ook een speciale rubriek voor de kinderen. Onze doelstelling is het verspreiden van Bijbels in nauwgezette vertalingen over de gehele wereld.

Wilt u ons helpen en u opgeven als donateur?

Dat kunt u doen via de homepage van onze website, door een briefje of telefoontje naar ons, of door een e-mail aan: j.haalboom@gereformeerdebijbelstichting.nl. Elke nieuwe donateur ontvangt naar keuze een set met kaarten van historische kerkgebouwen of een afzonderlijke uitgave van het Johannesevangelie in de Statenvertaling (voor eigen gebruik of voor verspreiding).

**gereformeerde
BIJBELSTICHTING**

Nijverheidstraat 21 | Postbus 168, 4140 AD Leerdam
(0345) 61 01 55 | info@gereformeerdebijbelstichting.nl | www.gbs.nl

www.gevarieerdevakanties.nl

ZIN IN EEN MOOIE HERFSTVAKANTIE?

€ 116.⁶⁰ KENNISMAKINGS TARIEF!

Boek nu een herfstvakantie op de Veluwe! Inclusief actief programma voor jongeren en ouderen. Ontdek de Veluwe, geniet buiten en kom binnen tot rust. Luxe chalets van 4 tot 10 personen.

Feel again!

Casa Familia

www.casafamilia.nl VOORTHUIZEN (op de Veluwe)
Kluisdreef 206 • T 0342-478380

- Ambtskleding
- Herenkleding
- Trouwkostuums
- Casualkleding

Graag tot ziens...

Geerts
herenkleding

Dorpsstraat 229
3925 KC Scherpenzeel
033 277 88 99
info@geertsherenkleding.nl
www.geertsherenkleding.nl
gratis parkeren

Vertrouwd adres - Deskundig advies - Complete collectie

VAN DEN BERG
verzekeringen

'duidelijk advies voor het MKB'

VERZEKERINGEN VOOR

MKB | ZZZP | PARTICULIEREN

Zuiderzeestraatweg 135c - 3849 AC Hierden - T 0341 - 45 13 60
Stakenbergweg 154 - 8075 RB Elspeet - M 06 - 51 15 75 52
herman@kantoorvandenbergh.nl - kantoorvandenbergh.nl

Goed voor je huis.nl

Leven na de Holocaust

Ook in het Europees Parlement is het nieuwe parlementaire jaar weer van start gegaan. De zorg om antisemitisme en het welzijn van de Joodse gemeenschap blijft. Vlak voor het zomerreces organiseerde Bas Belder een conferentie en tentoonstelling in het Europees Parlement over het leven na de Holocaust.

Door Elise Coolegem

In oktober komt er een vervolg, wat zeer hard nodig is. Zolang het welzijn van Holocaustoverlevenden schrijnend is en geroofde bezittingen nog steeds niet zijn teruggegeven aan de rechtmatige eigenaren, is het hoofdstuk van de Holocaust nog lang niet gesloten.

Leven in waardigheid

Het is uiterst schrijnend dat juist overlevenden van de Holocaust leven in armoede en slechte gezondheid. Getekend door de trauma's uit het verleden, zijn zij bijzonder kwetsbaar in deze maatschappij. De samenleving anno nu draagt verantwoordelijkheid richting de slachtoffers. Samen met de *Claims Conference*, de *European Shoah Legacy Institute* en de *European Jewish Community Centre* hebben we hiervoor aandacht gevraagd in het Europees Parlement door een conferentie te organiseren met de titel 'Leven in waardigheid'. Onder de gastsprekers bevonden zich Israëls speciale gezant voor Holocaustzaken, dhr. Schlosser, Opperrabbijn Jacobs en anderen. De gepresenteerde cijfers waren schrikbarend: naar schatting 500.000 Holocaustoverlevenden hebben dringend hulp nodig om de laatste jaren van hun leven in waardigheid door te kunnen brengen.

Geen haat

's Avonds vond de opening van de tentoonstelling plaats, welke bestond uit twaalf panelen met daarop het persoonlijke verhaal van een overlevende. Geïllustreerd door enkele foto's met daarop ook familieleden die nog iedere dag gemist worden. Holocaustoverlevende Simon Gronowski vertelde hoe hij overleefde en de draad probeerde op te pakken. "Het leven is mooi, maar elke dag blijft een strijd", zei de heer Gronowski bij de opening van de tentoonstelling. Ondanks zijn levenslange strijd, sloot hij af met te zeggen: "Ik - die alles verloor door misdaden van haat - heb geen haat."

Hoog tijd

In oktober belegt de SGP-Eurofractie een vervolgonferentie. Alhoewel 49 landen in 2009 de Declaratie van Terezín tekenden, is geroofd bezit in veel gevallen nog steeds niet teruggegeven. Betalingen hebben ook een diepere betekenis. Of zoals de heer Mahlo van de *Claims Conference* zei bij de opening van de tentoonstelling: "Betalingen zijn niet slechts betalingen, maar zijn een symbool". De gemiddelde leeftijd van Holocaustoverlevenden is inmiddels 85 jaar. Het is dus letterlijk hoog tijd dat woorden omgezet worden in daden.

De auteur is beleidsmedewerker bij de Eurofractie ChristenUnie-SGP.

"Ik - die alles verloor door misdaden van haat - heb geen haat."

Holocaustoverlevende Simon Gronowski

Scherpenisse auto's

Saab dealer
± 80 occasions (div. merken)

Rembrandtstraat 1 | 3262 HN Oud Beijerland
Tel. 0186 - 61 91 36
www.scherpenisseautos.nl

Uw financiële zaken goed geregeld?

- Hypotheek
- Pensioen
- Financiële planning
- Verzekeringen

Van der Spek
Financiële Diensten

Maak kennis met uw eigen financiële coach.
Persoonlijk en onafhankelijk voor bedrijven en particulieren.

Herenweg 42 • Postbus 54 • 2750 AB Moerkapelle
T. 079 593 12 41 • www.spekadvies.nl

Lage rentes
op Nederlandse
en Duitse
hypotheek!

30

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
www.harkesbegravenissen.nl

Dag en nacht bereikbaar
Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Adverteer ook in De Banier!

Neem voor de voordelen en tarieven contact op met Werner Dankers van Qompassie.

Bel 085 - 489 03 20
of mail info@qompassie.nl

TALLEN
MACHINES

AFZUIGINSTALLATIES

Oosterparallelweg 41 • 7951 DD Staphorst (NL)
t +31 (0) 522 - 46 14 02 • www.talenmachines.nl

Actualiteiten en ontwikkelingen in politiek en samenleving
door **Menno de Bruyne**, voorlichter Tweede Kamerfractie SGP

Wist u dat...

In een vlaag van verstandsverbijstering heb ik begin dit jaar toegezegd om ceremoniemeester te worden bij de bruiloft van een echte vriend. Het werd me heel lief gevraagd, en omdat ik geen 'nee' kan zeggen, zei ik dus maar 'ja'. Ik had nog uitdrukkelijk gewaarschuwd dat ik organisatorisch zwakbegaafd ben, maar dat drong, geloof ik, niet helemaal door bij de bruidegom-in-opleiding...

Waarom vermoei ik de lezers van het SGP-partijblad met deze persoonlijke ontboezeming? Dat heeft ermee te maken dat ik als ceremoniemeester belast ben met het maken van de 'feestgids'. "Omdat hij wel eens stukjes schrijft," zo moet de gedachte zijn geweest, "zal hij ook wel weten hoe je een blad maakt." Welk een misvatting! Het in een enigszins logische volgorde achter elkaar kunnen plaatsen van letters en woorden, is iets compleet anders dan het maken van een heel blad.

Maar goed. Een van de vaste ingrediënten in zo'n feestgids is de rubriek *Wist u dat...?* En dáár ligt de link met de SGP. Zo vlak na het reces heb ik niet veel stof om over te schrijven want de hoge Haagse dames en heren zijn op het moment dat ik dit schrijf nog maar koud twee dagen bezig. En nou weet ik óók wel dat een gemiddelde Alexander Pechtold of doorsnee Ronald Plasterk in twee dagen heel wat bokken kunnen schieten die ik hier kan opdissen, maar ik heb daar geen trek in.

Ik maak gewoon een eenmalige rubriek *Wist u dat?*

Wist u dat...

- **Nederland ooit tegelijkertijd twee ministers van Buitenlandse Zaken had?** (Dat waren Luns en Beyen, van 1952-1956. Op de vraag waarom een klein land als Nederland twee ministers van Buitenlandse Zaken moest hebben antwoordde Luns altijd: "Omdat we zo'n groot buitenland hebben." De ware reden was dat het een politiek compromis was tussen de PvdA en de KVP.)
- **de langste redevoering in de Tweede Kamer negen uren duurde?** (De spreker was de socialist Jan Duijs. Socialisten zijn altijd lang van stof. Hij deed dat bij de behandeling van de Invaliditeits- en Ouderdomswet in 1912. De bedoeling was de behandeling van die wet te vertragen.)
- **iemand zich ooit in de Tweede Kamer heeft opgehangen?** (In 1971 hing de kunstschilder Harm Brinkma zich in de Kamer op om aandacht te vragen voor vredesactivisten en dienstweigeraars. Overigens had hij het touw om zijn oksels bevestigd zodat de politie hem gewoon weer op kon hijsen...)
- **het kortstzittende Kamerlid slechts vijf dagen lid was van de Tweede Kamer?** (Dat was de antirevolutionair Willem van Manen Jzn. Deze kleermaker uit Veenendaal was Kamerlid van 16 tot 21 september 1909. Hij viel vlak voor de verkiezingen in voor een Kamerlid dat ontslag had genomen.)
- **in de 19e eeuw bijna het hele Binnenhof, inclusief de Ridderzaal,**

Jan Duijs was lang van stof.

gesloopt is? (Dat was toen de liberale staatsman Thorbecke een groot Paleis voor het Parlement wilde laten bouwen op het Binnenhof. Gelukkig stak de Tweede Kamer daar een stokje voor.)

- **de Kamervoorzitter een Kamerlid kan laten oppakken?** (Als een Kamerlid zich ernstig misdraagt, kan mevrouw Van Miltenburg hem op haar op laten pakken en voor de rest van die dag 'uitsluiten' van de vergadering. Dat is vijf keer gebeurd, voor het laatst in 1950.)
- **twee Kamerleden tijdens een debat zijn overleden?** (Het betrof de liberaal Storm (1859) en de Rooms-katholiek Bahlman (1898). Storm kreeg een hartaanval, Bahlmann stierf door een beroerte. Beiden waren aan het woord toen ze overleden.)
- **er een stad vernoemd is naar een minister?** (Dat is Lelystad, vernoemd naar 'de bedwinger van de Zuiderzee', Cornelis Lely. In Lelystad en op de Afsluitdijk staan standbeelden als eerbetoon aan deze ingenieur die het twee keer tot minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid schopte.)
- **Kamerleden vroeger gewoon vanaf hun eigen zitplaats het woord voeren?** (In 1906 kreeg de Tweede Kamer voor het eerst een spreekgestoelte. Daarvoor spraken de Kamerleden vanaf de eigen zitplaats. En pas in 1930 kwam er een geluidsinstallatie - tot grote opluchting van pers, publiek, stenografen en hardhorende ministers en Kamerleden.)

O ja, Frans & Christine, een mooie bruiloft gewenst, en Gods zegen over jullie huwelijk! ■

A close-up photograph of a vibrant red apple, its surface glistening with numerous water droplets. A single, large green leaf with prominent veins is attached to the top of the apple. The background is a plain, light color, making the apple the central focus.

Gedoe op uw werk?

We zetten onze tanden erin!

Ontslag, zondagswerk, reorganisatie of verschil van inzicht tussen werkgever en werknemer... gedoe in werkrelaties ontstaat meestal onverwacht. Dan is het belangrijk om direct een beroep te kunnen doen op de kennis en ondersteuning van RMU-juristen. Deskundige adviseurs die hun tanden zetten in uw arbeidsrechtelijke kwestie! De RMU zoekt eerst naar oplossingen die vruchtbaar zijn voor werknemer én werkgever. Ook als samenwerken niet meer mogelijk is. **Word nu lid van de RMU op www.rmu.nu, dan kunt u altijd een appél op ons doen.**

Word lid op
www.rmu.nu